

30.09.2003
Oed 38 Y1 loo2
04030:00/2002
hau

Oikeusministeriölle

Työryhmän mietintö: Oikeudenkäynnin julkisuus hallintolainkäytössä

Opintotuen muutoksenhakulautakunta esittää kunnioittaen lausuntonaan seuraavaa:

Yleiset lähtökohdat

Työryhmän tavoitteena on lainsäädäntö, joka turvaa hallintotuomioistuinten päätösten ja niiden perustelujen julkisuuden mahdollisimman laajasti ja ratkaisee julkisuuden ja yksityisyyden suojan välisen ristiriidan asianosaisten oikeusturvan takaavalla tavalla. Opintotuen muutoksenhakulautakunta pitää työryhmän tavoitetta oikeana.

Asiakirjajulkisuus

Työryhmä ehdottaa, että hallintolainkäytön diaareihin sovellettaisiin julkisuuslain ja henkilötietolain säännöksiä eräin lisäyksin. Asian käsittelyyn liittyvien asiakirjojen julkisuus ja salassapito määräytyisi julkisuuslain ja erityislakien säännösten perusteella. Asianosaisten oikeutta saada tieto asiakirjasta voitaisiin rajoittaa samalla tavoin kuin nykyisinkin. Hallintotuomioistuimen päätös perusteluineen olisi julkinen julkisuuslain mukaisesti, tietyin poikkeuksin. Opintotuen muutoksenhakulautakunta pitää näitäkin ehdotuksia kannatettavana.

Suullisen käsittelyn julkisuus

Työryhmä ehdottaa, että suullinen käsittely olisi lähtökohtaisesti julkinen. Se voitaisiin kuitenkin toimittaa kokonaan tai osin yleisön läsnä olematta, jos käsittelyssä esitetään lain mukaan salassa pidettävä tieto. Tällöinkin tuomioistuin voisi yksittäistapauksessa pitää käsittelyn julkisena, jos oikeudenmukainen oikeudenkäynti sitä edellyttää. Opintotuen muutoksenhakulautakunta pitää kannatettavana sitä, että suullinen käsittely on lähtökohtaisesti julkinen, mutta tämän lisäksi hallintotuomioistuimelle jätetään yksittäistapauksessa harkintavaltaa.

Menettely

Opintotuen muutoksenhakulautakunta pitää kannatettavana julkisuuslain 14 §:n mukaista menettelyä tiedon antamisessa asiakirjasta, sekä sitä, että vakuutus oikeuden alaiseen muutoksenhakujärjestelmään kuuluvien lautakuntien lainkäyttöasian julkisuusratkaisusta valitettaisiin vakuutus oikeuteen.

Soveltamisala

Työryhmä esittää, että sen ehdotuksia voitaisiin soveltaa yleisten hallintotuomioistuinten ja erityistuomioistuinten lisäksi myös niissä muutoksenhakulautakunnissa, joissa voidaan järjestää suullisia käsittelyjä. Opintotuen muutoksenhakulautakunta suhtautuu myönteisesti työryhmän ehdotukseen.

Puheenjohtaja

Matti Rajakylä

Lakimies

Terttu Ujainen